

SISÄLLYSLUETTELO

1. YLEISTÄ

- 1.1 MERI-HELSINGIN MUSIIKKIOPISTON TOIMINTA-AJATUS
- 1.2 ARVOT JA TAVOITTEET

2. OPETUKSEN TOTEUTTAMINEN

- 2.1 OPPIMISKÄSITYS
- 2.2 OPPIMISYMPÄRISTÖ JA TYÖTAVAT
- 2.3 OPPILAAKSI OTTAMINEN

3. YLEINEN OPPIMÄÄRÄ

- 3.1 OPETUKSEN RAKENNE, LAAJUUS JA YKSILÖLLISTÄMINEN
- 3.2 TAVOITTEET
- 3.3 OPETUSSISÄLLÖT
 - 3.3.1 INSTRUMENTTIOPINNOT
 - 3.3.2 YHTEISMUSISOINTI
 - 3.3.3 YLEISET AINEET
- 3.4 OPPILARVIOINTI
- 3.5 OPPILAAKSI OTTAMINEN JA OPISKELUAIKA
- 3.6 TODISTUKSET

4. LAAJA OPPIMÄÄRÄ

- 4.1 OPINTOJEN RAKENNE
- 4.2 OPINTOJEN LAAJUUS
- 4.3 MUSIIKIN PERUSTASO
 - 4.3.1 TAVOITTEET
 - 4.3.2 OPETUSKOKONAISUUDET JA NIIDEN SISÄLLÖT
- 4.4 MUSIIKKIOPISTOTASO
 - 4.4.1 OPETUKSEN TAVOITTEET
 - 4.4.2 OPETUSSISÄLLÖT
- 4.5 ARVIOINTI
 - 4.5.1 ARVIOINNIN TEHTÄVÄT JA KOHTEET
 - 4.5.2 ARVOSANA-ASTEIKKO JA ARVIOINTILAUTAKUNTA

5. VARHAISIÄN MUSIIKKIKASVATUS

- 5.1 TAVOITTEET
- 5.2 TYÖTAVAT JA OPETUSJÄRJESTELYT
 - 5.2.1 MUSIIKKILEIKKIKOULU 3-6 V
 - 5.2.2 VAUVAMUSKARI
 - 5.2.3 SOITINVALMENNUS

6. AIKUISOSASTO

7. YHTEISTYÖ JA TOIMINNAN ARVIOINTI

8. MUUALLA SUORITETTUJEN OPINTOJEN HYVÄKSILUKEMINEN

1. YLEISTÄ

1.1 Meri-Helsingin musiikkiopiston toiminta-ajatus

Meri-Helsingin musiikkiopisto järjestää musiikin perusopetuksen yleisen oppimäärän ja laajan oppimäärän perustason vaatimusten mukaista musiikinopetusta.

Musiikin perusopetus on lapsille ja nuorille tarkoitettua tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää opetusta. Opisto järjestää myös alle kouluikäisille varhaisiän opetusta sekä opetusta aikuisille. Oppilaitoksessa tarjotaan sekä klassisen musiikin että rytmimusiikin opetusta.

Musiikin opiskelun tarkoituksena on avata oppilaille uusia mahdollisuuksia ymmärtää taidetta ja kulttuuria sekä niiden sisältämiä merkityksiä. Tehtävänä on myös kehittää oppilaiden ajattelemisen taitoja ja luovuutta elämän eri alueilla.

Yleisen oppimäärän tehtävänä on kehittää sellaisia taitoja ja tietoja, joita oppilas tarvitsee elämän eri aloilla ja jotka antavat hänelle valmiuksia hakeutua myöhempään opintoihin.

Meri-Helsingin musiikkiopiston antaa oppilaille valmiudet soittotaidon ja musiikkiharrastuksen kokonaisvaltaiselle ja elinikäiselle kehittymiselle. Kannustava ympäristö antaa edellytykset ja motivaation jatkaa opintoja musiikin parissa.

1.2 Arvot ja tavoitteet

Musiikkiopiston päämääränä on laadukkaan ja monipuolisen musiikkikasvatuksen tarjoaminen. Opetuksella tuetaan tavoitteellista musiikin harrastusta ja oppilaan kokonaisvaltaista kehitystä yksilön ja ryhmän jäsenenä. Samalla oppilaan sosiaaliset taidot ja luovuus kehittyvät.

Oppilaan henkisen kasvun ja persoonallisuuden lujittumisen tukeminen ovat musiikkiopiston keskeisiä tavoitteita. Lapsista ja nuorista tulee musiikkia tuntevia ja harrastavia aikuisia. Oppilaitos arvostaa toiminnassaan luovuutta, avoimuutta, joustavuutta ja yhteistyötä.

Opiskelussa on keskeistä musiikin tuottaminen sekä kiinnostus ja uskallus tuottaa musiikkia omien valmiuksien pohjalta. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden yksilölliset erot ja tuetaan oppilaan kehittymistä hänen omista lähtökohdistaan. Tavoitteena on myös ohjata oppilasta keskittyneeseen, määrätietoiseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn sekä rakentavaan toimintaan.

2 Opetuksen toteuttaminen

2.1 Oppimiskäsitys

Musiikkiopiston opetus pohjautuu oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppiminen on aktiivinen ja tavoitteellinen prosessi, jossa yksilöllisten ominaisuuksien ja motivaation lisäksi keskeisenä vaikuttajana on opiskeluympäristö. Opettajan tehtävänä on kehittää niin

opiskeluympäristöä kuin oppilaan opiskelutaitoja siten, että erilaisten oppijoiden edistyminen on mahdollista. Opettaja ohjaa oppilasta tarkkailemaan omaa toimintaansa ja arvioimaan sitä myös itsenäisesti.

Opiskelu alkaa oppilaan kiinnostuksesta ja motivaatiosta, joita ylläpidetään ja vahvistetaan mielenkiintoisella sopivan vaatimustason soitto-ohjelmistolla, onnistuneilla esiintymiskokemuksilla ja opettajalta saatavan palautteen avulla.

2.2 Opiskeluympäristö ja työtavat

Oppimiskäsitys, joka korostaa oppilaan aktiivista osallistumista edellyttää opiskeluympäristöltä monitahoista lähestymistä. Sen tulee tarjota oppilaalle mahdollisuus löytää itselleen parhaiten sopivat työskentelytavat ja sitä kautta asettaa omat tavoitteensa niin yksilöharjoittelussa kuin ryhmässäkin. Keskeisintä on oppilaan ja opettajan välinen toimiva vuorovaikutus.

Oppimisympäristön avoin ja rohkaiseva ilmapiiri mahdollistaa oppilaan vuorovaikutustaitojen ja pitkäjänteisyyden kehittymisen. Hyvä opiskeluympäristö tukee oppilaan luovuutta, aktiivisuutta ja vuorovaikutustaitoja mahdollistaen turvallisen kasvun ja kehityksen. Pitkäjänteisen työn tuomat onnistumisen kokemukset kasvattavat oppilaan motivaatiota ja uskoa omaan osaamiseen. Oppiminen on aina aktiivinen ja tavoitteellinen prosessi, joka antaa perustan hyvän musiikkisuhteen syntymiseen.

Oppilasta kannustetaan itsenäiseen luovaan tekemiseen, jossa oma persoonallisuus korostuu. Opiskeluympäristö on avoin, rohkaiseva ja kaikin tavoin turvallinen. Oppilasta tuetaan löytämään sopivia työtapoja sekä kehittämään taitoja tavoitteelliseen ja pitkäjänteiseen opiskeluun. Työtapojen tulee ohjata oppilasta arvostamaan kaikkien ryhmän jäsenten työskentelyä ja työn tuloksia. Opetuksessa painottuvat yhdessä oppiminen ja yhteistyö.

2.3 Oppilaaksi ottaminen

Oppilaaksi voidaan hyväksyä vähintään 5-vuotias lapsi tai nuori. Musiikkiopistossa ei järjestetä pääsykokeita, vaan opiskelupaikat täytetään ilmoittautumisjärjestyksessä.

3 YLEINEN OPPIMÄÄRÄ

3.1 Opintojen rakenne, laajuus ja yksilöllistäminen

3.1.1 Opintojen rakenne

Opetus on opetussuunnitelmassa määriteltyjen opintokokonaisuuksien tavoitteiden ja sisältöjen pohjalta tasolta toiselle eteneviä opintokokonaisuuksia.

Oppilas voi lukea hyväkseen muiden musiikkioppilaitosten ja tahojen, kuten koululaitos, musiikkiyhdistykset ym., antaman opetussuunnitelman mukaisen opetuksen. Ennen Helsingin kulttuuri- ja kirjastolautakunnan taiteen perusopetuksen musiikin yleisen oppimäärän opetusluvan myöntämispäivämäärää suoritettavat opinnot sekä muualla suoritettavat opinnot voi musiikkiopiston rehtori hyväksyä kirjallista todistusta vastaan.

Oppilaat esiintyvät oppilaskonsertissa kerran sekä syys- että kevätlukukaudella. Oppilaskonsertteja järjestetään mahdollisuuksien mukaan jokaisessa opetuspisteessä. Esiintymisen lisäksi oppilaat seuraavat mahdollisimman paljon oppilaskonsertteja.

3.1.2 Opintojen laajuus

Musiikin perusopetuksen yleisen oppimäärän laajuus on yhteensä 500 tuntia. Opintojen laajuuden laskennallisena perustana on käytetty 45 minuutin pituista oppituntia. Yleiseen oppimäärään kuuluvien opintokokonaisuuksien lisäksi opisto voi tarjota valinnaisia opintokokonaisuuksia.

Meri-Helsingin musiikkiopiston oppilaat valitsevat itseään kiinnostavat opintokokonaisuudet yhdessä opettajansa kanssa. Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistuksen saadakseen opiskelijan tulee suorittaa hyväksytysti kymmenen opintokokonaisuutta. Yksi opintokokonaisuus sisältää 50 tuntia opetusta.

Valittavissa olevien opintokokonaisuuuksien laajuudet ovat seuraavanlaiset:

- Instrumentti- ja lauluopinnot: 50 h vuodessa, josta lähiopetus 30 h ja oma harjoittelu 20h
- Yhteismusisointi: lasketaan kertyneiden oppituntien mukaan
- Musiikin perusteet; 50 h vuodessa, josta lähiopetus 35 h ja oma harjoittelu 15 h
- Vapaa säestys ja improvisointi 50 h vuodessa, josta lähiopetus 30 h, oma harjoittelu 20 h
- Muut yleiset aineet 50 h, josta lähiopetus 35 h, oma harjoittelu 15 h

Musiikkiopistossa voidaan suorittaa myös Suomen musiikkioppilaitosten liiton vaatimusten mukaisia musiikin perusopetuksen laajan oppimäärän perustason tutkintoja (tasot 1-3)

3.1.3 Oppimäärän ja opetuksen yksilöllistäminen

Mikäli oppilas ei vammaisuuden, sairauden tai muun näihin verrattavissa olevan syyn vuoksi kykene opiskelemaan opetussuunnitelman mukaisesti, opetussuunnitelman tavoitteita voidaan yksilöllistää vastaamaan oppilaan edellytyksiä. Tällöin oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, jossa määritellään opiskelun tavoitteet, opiskeluaika, opetuksen toteuttamistapa, tarvittavat tukitoimet, mahdolliset suoritukset ja arviointimenettely.

3.2 Tavoitteet

Taiteen perusopetuksen musiikin yleisen oppimäärän mukaisen opetuksen tavoitteena on luoda edellytyksiä hyvän musiikkisuhteen syntymiselle ja musiikin itsenäiselle ja elämänikäiselle harrastamiselle. Tavoitteena on myös tukea aikuisten omaehtoista musiikin harrastamista.

Opetuksen tavoitteet muodostuvat oppilaiden henkilökohtaisten tavoitteiden pohjalta, ja opiskelussa korostuvat musiikin harrastamisen ilo ja oppilaan vapaus toteuttaa itseään oman kokemisen ja tekemisen kautta. Opetuksen tulee edistää luovuutta ja

sosiaalisia taitoja.

Musiikin yleisessä oppimäärässä on tärkeää yhdessä opiskelu ja oppiminen sekä yhteismusisointi, johon yksilöopetus antaa valmiuksia. Tehtävänä on kansallisen musiikkikulttuurin säilyttäminen elinvoimaisena sekä sen kehittäminen antamalla opiskelijoille laaja-alaista musiikillista yleissivistystä. Tärkeää on myös vuorovaikutus muiden musiikinopetusta ja muuta taideopetusta antavien oppilaitosten ja tahojen kanssa. Oppilaita rohkaistaan itsenäiseen musiikin tuottamiseen. Tavoitteena on, että oppilas saa valmiuksia laulamiseen ja soittamiseen sekä säestämiseen, improvisointiin, säveltämiseen ja sovittamiseen.

Oppilaita ohjataan kaikkien opintokokonaisuuksien opetuksessa omaan harjoitteluun ja itsenäiseen työskentelyyn sekä oman edistymisensä ja oppimisensa arviointiin. Oppilaita kannustetaan musisoimaan ja harjoittelemaan yhdessä toisten kanssa sekä osallistumaan erilaisiin esiintymistilaisuuksiin. Musiikin kuuntelu on tärkeä osa kaikkea musiikin oppimista. Oppilaita rohkaistaan osallistumaan aktiivisesti kulttuurielämäänsä niin musiikin tuottajana kuin kuulijana.

3.3 Opetuskokonaisuudet ja niiden sisällöt

3.3.1 Instrumenttiopinnot

Rytmimusiikki

Opetuksen tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä ovat teknisten valmiuksien kehittäminen, nuotinlukutaidon kehittäminen ja eri rytmimusiikin tyylilajeihin tutustuminen. Tyylinmukainen fraseeraus ja rytminkäsittely ovat myös keskeisiä sisältöjä. Oppilaalle pyritään luomaan niin solistisia valmiuksia kuin yhteissoittotaitojakin. Valittavat instrumentit ovat sähkökitara, sähköbasso, rummut, kosketinsoittimet ja laulu.

Klassinen musiikki

Opetuksen tavoitteena on ohjata oppilasta puhtaaseen sekä musiikillisesti rikkaaseen ja luovaan ilmaisuun. Opetuksen keskeisinä sisältöinä ovat soittimen tekniikan hallitsemisen, hyvän soittotekniikan ja nuotinluku- ja prima vista -soittotaidon oppiminen, monipuoliseen ohjelmistoon tutustuminen, musiikillisten valmiuksien kehittäminen sekä esiintymiskokemuksen ja -varmuuden saaminen. Tavoitteena on myös oppia yhteissoittotaitoja ja saada solistisia valmiuksia. Opetusta annetaan seuraavissa instrumenteissa: piano, viulu, alttoviulu, sello, harmonikka, poikkihuilu, klarinetti, saksofoni, trumpetti, klassinen kitara, laulu, lyömäsoittimet ja nokkahuilu.

Mikäli opiskelija haluaa suorittaa laajan oppimäärän perustason tasosuorituksia, hän saa kustakin tasosuorituksesta opintokokonaisuuksia seuraavasti:

- perustaso 1 : 2 opintokokonaisuutta.
- perustaso 2: 2 opintokokonaisuutta
- perustaso 3: 3 opintokokonaisuutta

3.3.2 Yhteismusisointi

Yhteismusisoinnissa oppilasta ohjataan laulamaan ja soittamaan yhdessä muiden kanssa sekä toimimaan ryhmän jäsenenä. Oppilas saa ryhmästä innostusta musisointiin ja harjoitteluun.

Tavoitteina ja keskeisinä sisältöinä on, että oppilas oppii yhteismusisointia ohjatusti ja itsenäisesti sekä saa valmiuksia yhteissoinnin kehittämiseen. Oppilas oppii musisoimaan suhteessa muihin soittajiin ja laulajiin sekä ottamaan vastuuta erilaisten yhteismusisointitilanteiden järjestämisestä.

3.3.3 Yleiset aineet

Musiikin perusteet

Opetuksen tavoitteena on, että oppilas hallitsee nuottikirjoituksen, sävellajit ja asteikot, tahtilajit, intervallit, tuntee sointujen rakenteita ja niiden muodostamista sekä hallitsee muotorakenteiden perustiedot. Tavoitteena on kehittää oppilaan korvaa kuulemaan musiikissa tapahtuvia ilmiöitä ja nuotintamaan niitä. Kurssilla opetellaan myös laulamaan nuoteista ja lukemaan rytmejä.

Vapaa säestys

Opetuksen tavoitteena ja keskeisenä sisältönä on luoda oppilaalle valmiuksia selviytyä erilaisista ja yllättävistä käytännön tilanteista, jotka vaativat musiikillista osaamista. Tavoitteena on, että oppilas oppii soittamaan sekä sointumerkeistä että korvakuulolta ja omaksuu tyylinmukaista fraseerausta ja rytmikäsitteilyä. Keskeisiin sisältöihin kuuluvat myös transponointi ja improvisointi. Vapaata säestystä voi opiskella pianolla ja kitaralla.

Maailmanmusiikki

Opetuksen tavoitteena on perehdyttää oppilas eri kulttuurien musiikkiperinteeseen. Tarkoituksena on kartoittaa lyhyesti musiikin historiaa eri mantereilla sekä tutustuttaa oppilaat eri maiden musiikkityyleihin niin kuuntelunäytteiden kuin kuvatallenteiden avulla. Eri tyyliin lisäksi kurssilla tutustutaan kuhunkin musiikkityyliin liittyviin perinteisiin soittimiin ja niiden rooleihin musiikissa.

Musiikintuntemus

Opetuksen tavoitteena on tutustuttaa oppilas musiikin eri tyyleihin ja aikakausiin. Opetuksen keskeisenä sisältönä on musiikin kuuntelu. Kurssilla opetellaan analysoimaan ja tunnistamaan eri tyylien ja aikakausien tunnusmerkkejä. Tavoitteena on luoda oppilaalle selkeä kuva musiikin historian eri vaiheista. Valittavina ovat opintokokonaisuudet sekä klassisen että rytmimusiikin osa-alueilta.

Musiikkiteknologia

Musiikkiteknologiaopintojen tavoitteena on, että opiskelija oppii perusvalmiudet hyödyntää tieto- ja viestintäteknologiaa musiikkiharrastuksessaan ja opinnoissaan. Varsinaisiin työkaluihin ja verkkotoiminnan perustaitoihin perehtymisen lisäksi oppilas omaksuu valmiuksia musiikin tuottamiseen tietotekniikan avulla.

Tavoitteina ja keskeisinä sisältöinä on, että oppilas oppii käyttämään tietokonetta oman opiskelunsa tukena ja ymmärtää notaatio- ja äänitysohjelmien toimintaperiaatteet. Edellytyksenä kurssille pääsyyn on vähintään Musiikin perusteet 2 hyväksytty suoritus.

Taiteidenvälisyys

Opetuksen tavoitteena on antaa oppilaalle mahdollisuus osallistua yhteistyöhankkeisiin eri oppilaitosten välillä ja antaa kuvaa eri taidealojen yhteensovittamisesta. Näin oppilas saa kokemuksia projektityöskentelystä taiteen parissa.

3.4 Oppilasarviointi

Arvioinnin tehtävänä on tukea oppilaan edistymistä opinnoissa. Arviointi on kannustavaa ja rohkaisevaa ja ohjaa oppilasta myös omien tavoitteiden asettamiseen. Monipuoliseen, jatkuvaan arviointiin sisältyy palautetta ja ohjausta itsearviointiin. Oppilas saa työskentelystään ja suorituksistaan sanallista palautetta suullisesti ja mahdollisten tasosuoritusten sekä konserttiesiintymisten yhteydessä myös kirjallisesti koko opintojensa ajan. Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistuksessa ei käytetä numeroarvostelua. Oppilaan, joka haluaa saada musiikin yleisen oppimäärän päättötodistuksen, on suoritettava valitsemansa opintokokonaisuudet hyväksytysti.

YLEISTEN AINEIDEN ARVIOINTI

Musiikin perusteiden suorituksen arvioi opettaja Tohtori Toonika-kirjan suoritusten perusteella. Muiden yleisten aineiden kurssien lopussa pidetään kirjallinen ja suullinen koe, jonka tehtävät hyväksytysti suoritettuaan oppilas saa merkinnän hyväksytystä opetuskokonaisuudesta. Arviointiin vaikuttaa myös läsnäolo ja aktiivisuus oppitunneilla.

YHTEISMUSISOINNIN ARVIOINTI

Yhteismusisoinnin arvioinnin suorittaa ryhmää ohjaava opettaja. Numeroita ei anneta, vaan kurssi on joko hyväksytty tai uusittava. Läsnäolo ja aktiivisuus ovat arvioinnin perusteet.

3.5 Oppilaaksi ottaminen ja opiskeluaika

Vapautuviin paikkoihin otetaan oppilaita ilmoittautumisjärjestyksessä. Pääsykokeita ei ole, vaan kaikille halukkaille annetaan mahdollisuus musiikin opiskeluun.

Opiskelun kestoa ei ole rajoitettu. 10 opintokokonaisuuden opiskeleminen ilman

lisäkurssija kestää 10 vuotta. Lisäkurssit ja muilta taiteenaloilta kerätyt modulit lyhentävät opiskeluaikaa päättötodistuksen saamiseksi.

3.6 Todistukset

Oppilaalle annetaan pyydettyä todistus suoritetuista opintokokonaisuuksista.

Oppilas saa taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistuksen suoritettuaan hyväksytysti 10 opintokokonaisuutta. Kaikki oppilaan suorittamat opintokokonaisuudet kirjataan päättötodistukseen.

Päättötodistukseen oikeuttavaan kymmeneen opintokokonaisuuteen voi sisältyä Meri-Helsingin musiikkiopiston opintokokonaisuuksien lisäksi myös opiston yhteistyötahojen tarjoamia opintokokonaisuuksia.

Päättötodistus sisältää seuraavat asiat:

- koulutuksen järjestäjän ja oppilaitoksen nimi
- taiteenala ja opinnot, joista päättötodistus annetaan
- oppilaan nimi ja syntymäaika
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat opintokokonaisuudet ja oppilaan saaman opetuksen tuntimäärä niissä
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- lainsäädäntö, johon koulutus perustuu
- opetusministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä tai kunnan päätös (päivämäärä) opetussuunnitelman hyväksymisestä
- maininta, että taiteen perusopetuksen yleinen oppimäärä koostuu vähintään kymmenestä opintokokonaisuudesta
- maininta, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen vahvistamien taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2004 mukaisesti.

4 LAAJA OPPIMÄÄRÄ

4.1 Opintojen rakenne

Solistisen pääaineen opetusta annetaan 30 - 75 minuuttia viikossa, sivuaineessa yleensä 30 minuuttia. Opetus voi olla henkilökohtaista, ryhmäopetusta ja periodityöskentelyä. Musiikin perusteiden opetusta annetaan 45 - 90 min viikossa ryhmäopetuksena. Yhteismusisoinnissa opetusaika määräytyy toimintamuodon ja tavoitteiden mukaan.

Oppilaat esiintyvät oppilaskonsertissa kerran sekä syys- että kevätlukukaudella. Oppilaskonsertteja järjestetään mahdollisuuksien mukaan jokaisessa opetuspisteessä. Esiintymisen lisäksi oppilaat seuraavat mahdollisimman paljon oppilaskonsertteja.

4.2 Opintojen laajuus

Musiikin perustason ja musiikkiopistotason laskennallinen laajuus on Opetushallituksen musiikin laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti yhteensä 1300 tuntia. Laajan oppimäärän mukaista musiikin perusopetusta järjestettäessä pyritään joustavuuteen siten, että oppilaan ikä, aikaisemmin hankitut taidot ja tiedot sekä käytettävät opetusmenetelmät otetaan huomioon.

Aiempi opiskelu muissa vastaavissa musiikkioppilaitoksissa ja oppilaitoksen suoritusvaatimuksia vastaavilla kursseilla lasketaan mukaan opintojen laajuuteen sekä opintojen enimmäisaikaan. Varhaisiän musiikkikasvatuksen, sivuaineopetuksen ja valinnaiskurssien laajuudesta päättää opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti koulutuksen järjestäjä.

Opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti musiikin laajan oppimäärän laskennallinen laajuus muodostuu seuraavasti:

Musiikin perustaso	
Instrumenttitaidot ja yhteismusisointi	385 tuntia
Musiikin perusteet	280 tuntia
Musiikkiopistotaso	
Instrumenttitaidot ja yhteismusisointi	390 tuntia
Musiikin perusteet	245 tuntia

Opintojen laajuuden laskennan perusteena on käytetty 45 minuutin pituista oppituntia. Instrumenttiopetus käsittää myös laulunopetuksen. Oppilaitos voi järjestää myös valinnaiskursseja.

4.3 Musiikin perustaso

4.3.1 Tavoitteet

Musiikin perustason tavoitteena on, että oppilas oppii musiikin esittämiseen ja yhteismusisointiin tarvittavia instrumenttitaitoja sekä oppii lukemaan, kirjoittamaan, kuuntelemaan, tuntemaan ja tuottamaan musiikkia ja myös kehittämään musiikillista ilmaisukykyään ja esiintymistaitoaan.

Instrumentti- ja yhteismusisointitaitojen opintojen keskeisenä sisältönä on perehtyminen pääinstrumentin perustekniikkaan ja –ohjelmistoon sekä yhteismusisoinnin perusteisiin. Opittuja taitoja sovelletaan käytäntöön säännöllisten esiintymisten kautta.

4.3.2 Opetussisällöt

Instrumenttiopinnot

Eri instrumenttitaitojen opetusta annetaan oppilaitoksessa olevien resurssien puitteissa. Instrumenttitaitojen opetus on pääasiallisesti yksilöopetusta. Instrumentti- ja yhteismusisointitaitojen opintojen keskeisenä sisältönä on perehtyminen pääinstrumentin perustekniikkaan ja –ohjelmistoon. Opittuja taitoja sovelletaan käytäntöön säännöllisten esiintymisten kautta.

Mahdolliset sivuaineopinnot ja valinnaiskurssit suunnitellaan tukemaan oppilaan musiikillista kehitystä. Opetukseen voi sisältyä myös esimerkiksi improvisointia tai vapaata säestystä.

Musiikin perusteet

Musiikin perusteissa harjoitetaan musiikin luku- ja kirjoitustaitoa, musiikin hahmottamista ja sisäistä kuulemistä sekä musiikin historian ja tyylien tuntemusta

Tavoitteena on, että musiikin perustason opintoihin sisältyvät musiikin perusteet suoritettuaan oppilas osaa laulaa ja kirjoittaa helppoja melodioita sekä hahmottaa niiden rytmit ja sointukulut, tuntee erilaisia musiikillisia tyyliä, ilmiöitä ja soittamista sekä kykenee hyödyntämään tietotekniikkaa opiskelussaan. Oppilas tekee itse sovituksia, osaa laulaa ja kirjoittaa bluesmelodioita ja pentatonisia melodioita sekä kykenee nuotintamaan rytmimusiikin perusmateriaalia

Musiikin perusteet kattavat musiikinteorian ja säveltapailun peruskurssit sekä musiikkitiedon peruskurssin. Lisäksi voidaan järjestää erilaisia perusopetusta tukevia kursseja ja periodeja. Suositeltava musiikin perusteiden aloitusikä on yhdeksän vuotta.

Musiikin perusteiden opiskelu tukee pääaineen opiskelua, ja se pyritään integroimaan mahdollisimman pitkälle käytäntöön monipuolisilla opetusmetodeilla järjestämällä esim. säveltapailukonsertteja, sävellys- ja sovitustyöpajoja, erilaisia projekteja ja periodeja sekä kiinnittämällä myös erityistä huomiota instrumenttiaineiden ja musiikin perusteiden opettajien yhteistyöhön ja vuoropuheluun.

Yhteismusisointi

Yhteismusisointi sisältyy opetusohjelmaan siitä lähtien, kun pääinstrumentin käsittelytaito sen mahdollistaa. Pääaineen opiskelu soittotunneilla ja yhteismusisointi täydentävät toisiaan koko opiskelun ajan. Pääaineen taitojen soveltaminen yhteismusisointiin on tärkeä musiikin iloa luova, sosiaalisuutta ja opiskelumotivaatiota vahvistava tekijä. Yhteismusisointi on suhteessa oppilaan ikään ja taitotasoon. Osa opiskelusta voi tapahtua myös esim. työpajoissa, periodeina tai projekteina.

Yhteismusisointia voidaan harjoittaa orkestereissa ja kuoroissa sekä yhtyeissä, bändeissä ja erilaisissa kamarimusiikkikokoonpanoissa.

4.4 Musiikkiopistotaso

4.4.1 Opetuksen tavoitteet

Musiikkiopistotason opintojen tavoitteena on, että oppilas kehittää edelleen musiikin perustasolla saavutettuja taitoja ja tietoja niin, että hän saa valmiudet musiikin harrastuksen

itsenäiseen jatkamiseen tai ammattiopintoihin. Oppilas laajentaa musiikin ja sen eri tyylien tuntemustaan sekä syventää kykyään luovaan ilmaisuun musiikin keinoin

Musiikkiopistotason *musiikin perusteiden* opinnot suoritettuaan oppilas

- osaa laulaa ja kirjoittaa perustasoa vaativampia duuri-molli-tonaalisia melodioita
- hallitsee moniäänistä ohjelmistoa
- kykenee rytminkäsittelyyn moniäänisessä ja oman aikamme musiikkia edustavissa teoksissa
- osaa jäsentää kuultua ja nuotinnettua musiikkia, on tietoinen sointujen käytön ja äänenkuljetuksen lainalaisuuksista
- osaa soveltaa tietoaan käytäntöön esimerkiksi sointusoittimella säestämisessä
- on saanut valmiuksia itsenäisesti analysoida kokonaisia tonaalisia sävellyksiä ja ymmärtää sävelteoksen muodon merkityksen
- on syventänyt oman musiikinlajinsa ja eri aikakausien tyylien tuntemusta
- osaa soveltaa tyyliintuntemusta musisoinnissa

Tämän lisäksi musiikkiopistotason rytmimusiikin oppilas

- hallitsee tyylinmukaisen rytminkäsittelyn sekä tasajakoisesti että kolmemuunteisesti
- osaa tuottaa ja tunnistaa vaativampia lopuketyyppejä ja harmonioita äänen kuljetuksineen rytmimusiikin rakenteissa
- on saanut valmiuksia itsenäisesti analysoida improvisoituja sooloja

4.4.2 Opetussisällöt

Instrumentti- ja yhteismusisointitaitojen opintojen keskeisenä sisältönä on kehittää oppilaan musiikillista ajattelua, pääinstrumentin soittoteknistä hallintaa ja ohjelmiston tuntemusta niin, että hän kykenee itsenäiseen työskentelyyn. Oppilas harjaantuu omaksumaan ja esittämään laajoja musiikillisia kokonaisuuksia sekä syventää kykyään musiikin tulkintaan ja musiikilliseen vuorovaikutukseen.

Yhteismusisoinnin merkitys oppilaan muusikkouden kehittämisessä korostuu. Mahdolliset sivuaineopinnot ja valinnaiskurssit suunnitellaan tukemaan oppilaan musiikillista kehitystä ja laajentamaan hänen musiikillista näkemystään. Instrumenttitaidot ja kyky yhteismusisointiin antavat vahvan pohjan osaamiselle, jonka varaan itsenäinen musiikin harrastus ja mahdolliset myöhemmät ammattiopinnot voivat rakentua.

Oppilaan siirtyessä opiskelemaan opistotason musiikin perusteita hänen lähtötasonsa voidaan tarkistaa. Täydentävää lisäopetusta annetaan tarpeen mukaan.

Musiikin perusteiden sisältöalueet musiikkiopistotason opetuksessa ovat musiikin luku- ja kirjoitustaito, musiikin hahmottaminen sekä musiikin historian ja tyylien tuntemus. Oppilas osaa hahmottaa musiikkia sekä kuulemisen että notaation pohjalta ja kykenee soveltamaan historian ja tyylien tuntemusta musiikin esittämisessä. Oppilaitos ratkaisee opetuksen osa-alueiden ryhmittelyn, jaksottelun ja jakamisen eri oppiaineiksi. Opetuksessa voidaan toteuttaa erilaisia kokeiluja ja oppiaineiden integrointia. Opetukseen voi liittää myös vapaan säestyksen elementtejä. Musiikin historian kuuntelukasvatuksen osuutta tulee tehostaa viemällä oppilaita konsertteihin.

Opetusryhmien kokoa määriteltäessä otetaan huomioon opetuksen tavoitteet ja luonne.

Täydentävää lisäopetusta annetaan tarpeen ja resurssien mukaan.

Musiikkiopistotason musiikin perusteiden opetus jaksotetaan siten, että opetus-suunnitelman musiikin perusteiden tavoitteet toteutuvat.

4.5 Arviointi

4.5.1 Arvioinnin tehtävät ja kohteet

Arviointi ohjaa opiskelun tavoitteiden asettamista ja auttaa oppilasta niiden saavuttamisessa. Arvioinnin tulee tukea oppilaan hyvän itsetunnon kehittymistä. Oppilaalle tiedotetaan arvioinnin tehtävät ja kohteet, arvosana-asteikot ja arviointikriteerit, arvosanan korottaminen, opintojen etenemisen edellyttämät suoritukset, arvioinnin oikaiseminen ja päättötodistusten sisältö. Arviointimenetelmät valitaan siten, että ne mittaavat asetettujen tavoitteiden saavuttamista, soveltuvat käytettyihin opetusmenetelmiin ja tukevat oppimista.

Monipuoliseen, jatkuvaan arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja ja ohjausta itsearviointiin, jonka tarkoituksena on ohjata oppilas muodostamaan realistinen kuva itsestään ja asettamaan itselleen toteuttamiskelpoisia tavoitteita sekä kehittämään opiskelutaitoja.

Oppilaalle tiedotetaan seuraavista arvioinnin periaatteista :

- arvioinnin tehtävät ja kohteet
- arvosana-asteikot ja arviointikriteerit
- arvosanan korottaminen
- opintojen etenemisen edellyttämät suoritukset
- arvioinnin oikaiseminen
- päättötodistuksen sisältö

Arvioinnin menetelmät on valittava siten, että ne mittaavat asetettujen tavoitteiden saavuttamista, soveltuvat käytettyihin opetusmenetelmiin ja tukevat oppimista.

4.5.2 Arvosana-asteikko ja arviointilautakunta

Tasosuoritukset arvioidaan seuraavasti:

erinomainen (5), kiitettävä (4), hyvä (3), tyydyttävä (2), hyväksytty (1)

Instrumenttiopintojen ja musiikin perusteiden päättösuoritukset arvioidaan asteikolla 1-5. Muut kuin päättösuoritukset voidaan hyväksyä ilman arvosanaa merkinnällä suoritettu. Oppilas saa kaikista suorituksistaan myös sanallisen palautteen. Yhteismusisoinnista ja valinnaiskursseista annetaan osallistumismerkintä.

Perustason instrumenttitaitojen päättösuoritusten ja osasuoritusten arvioitsijoita on vähintään kolme, joista yksi on oma opettaja. Musiikkiopistotason instrumenttitaitojen

päättösuoritusten ja osasuoritusten arvioitsijoita on vähintään neljä, joista yksi on oma opettaja.

Musiikin perusteiden päättösuoritusten arvioitsijoita on vähintään kaksi, joista yksi on oma opettaja. Musiikin perusteiden osasuoritusten arvioinnin suorittaa oma opettaja. Mikäli oma opettaja on perustelluin syin estynyt osallistumaan arviointiin voi hänen tilallaan olla joku toinen opettaja.

Ainevastuullinen rehtori päättää kurssisuoritusten arvioitsijoista asettamansa ainekollegion puitteissa. Hän voi asettaa lautakuntiin myös muita opettajia tai ulkopuolisia arvioitsijoita. Arvioinnin puheenjohtajana toimii ainekollegion puheenjohtaja tai joku kollegion jäsenistä. Arviointilautakuntaan osallistuessaan ainevastuullinen rehtori toimii halutessaan puheenjohtajana.

Oppilaan edistyminen instrumenttitaidoissa ja musiikin perusteiden opinnoissa arvioidaan ja kirjataan lukuvuosittain. Niinä vuosina, kun oppilas ei tee kurssisuoritusta, arvioinnin edistymisen tavoitteiden toteutumisesta tekee oma opettaja.

4.6 Todistukset

Musiikin laaja oppimäärä, musiikin perustason päättötodistus sisältää:

- koulutuksen järjestäjän ja oppilaitoksen nimi
- opinnot, joista päättötodistus annetaan
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika
- oppilaan pääaineen päättösuoritus*, arvosana ja suorituksen ajankohta
- musiikin perusteiden päättösuoritus*, arvosana ja suorituksen ajankohta
- osallistuminen yhteismusisointiin, yhtyekokoonpanot ja osallistumisajat
- muut mahdolliset opintosuoritukset
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- opetusministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä
- lainsäädäntö, johon koulutus perustuu
- maininta, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen vahvistamien opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti
- maininta, että musiikin laaja oppimäärä sisältää musiikin perustason ja musiikkiopistotason opinnot
- arvosana-asteikko

Musiikin laaja oppimäärä, musiikkiopistotason päättötodistus sisältää:

- koulutuksen järjestäjän ja oppilaitoksen nimi
- opinnot, joista päättötodistus annetaan
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika
- oppilaan pääaineen päättösuoritus* arvosana ja suorituksen ajankohta

- musiikin perusteiden päättösuoritus*, arvosana ja suorituksen ajankohta
- osallistuminen yhteismusisointiin, yhtyekokoonpanot ja osallistumisajat
- muut mahdolliset opintosuoritukset
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- opetusministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä
- lainsäädäntö, johon koulutus perustuu
- maininta, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen vahvistamien opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti
- maininta, että musiikin laaja oppimäärä sisältää musiikin perustason ja musiikkiopistotason opinnot
- arvosana-asteikko.

Meri-Helsingin musiikkiopistossa noudatetaan Suomen musiikkioppilaitosten liiton kurssivaatimuksia.

Oppilaalle annetaan pyydettäessä todistus suoritetuista opinnoista arvosanoineen.

Musiikkiopistotason päättötodistus on samalla todistus koko musiikin perusopetuksen laajan oppimäärän suorittamisesta.

5 VARHAISIÄN MUSIIKKIKASVATUS

5.1 Tavoitteet

Varhaisiän musiikkikasvatuksen tavoitteena on, että lapsi saa musiikillisia elämyksiä, valmiuksia ja taitoja, jotka muodostavat pohjan hyvälle musiikkisuhteelle ja myöhemmälle musiikkiharrastukselle. Lapsi kehittyy kuuntelemaan ja kokemaan musiikkia sekä ilmaisemaan itseään musiikin keinoin.

Varhaisiän musiikkikasvatuksella pyritään musiikin kokonaisvaltaiseen kokemiseen, elämyksellisyyteen ja leikinomaisuuteen. Opetus on prosessiin painottunutta ja vastavuoroista. Se etenee lapsen omista lähtökohdista tavoitteellisesti tasolta toiselle. Musiikin elementeistä rytmi, muoto, harmonia, melodia, dynamiikka ja sointiväri muodostavat opetuksen keskeisen sisällön. Elämysten avulla, leikin keinoin harjaannutetaan lapsen musiikillista muistia ja musiikin kuunteluvalmiuksia sekä tuetaan hänen kognitiivista, emotionaalista, motorista ja sosiaalista kehitystään.

5.2 Työtavat ja opetusjärjestelyt

Työtapoja ovat laulaminen, loruilminen, musiikkiliikunta, soittaminen ja musiikin kuunteleminen. Perheryhmissä rohkaistaan aikuista kotimusisointiin, joka tarjoaa lapselle elävän musisoinnin elämyksiä ja mallia.

Musiikkivalmennuksessa jatketaan musiikin perusvalmiuksien kehittämistä. Opetukseen sisältyy instrumenttien, kuten viisikielisen kanteleen, nokkahuilun ja lyömäsoitinten opetusta sekä musiikin perusteiden alkeita. Soittoläksyjen avulla totutellaan pitkäjänteiseen, säännölliseen ja päämäärätietoiseen työskentelyyn.

Taiteiden välinen integrointi liittyy varhaisiän musiikkikasvatukseen kirjallisuuden, kuvataiteiden, tanssin ja draaman työtapoja musiikkiin yhdistämällä.

5.2.1 Musiikkileikkikoulu 3-6v

Opetuksessa kehitetään oppilaan valmiuksia kuunnella musiikkia ja harjaannutetaan muistia sekä edistetään hänen rytmi-, muoto-, harmonia- ja melodiataajuiaan. Oppilasta ohjataan luovan toiminnan avulla ilmaisemaan itseään musiikin keinoin. Eri keinoin tuetaan myös lapsen sosiaalista ja emotionaalista kehitystä.

Musiikkileikkikoulun opinto-ohjelma sisältää mm. laulua, musiikkileikkejä, musiikkiliikuntaa, esittämisharjoituksia, eri soittimien käyttöä, säveltapailun ja nuottikirjoituksen alkeisiin perehtymistä ja musiikin kuuntelua, johon voidaan yhdistää mm. piirtämistä ja maalaamista. Musiikkileikkikoulun viimeisenä vuonna tunteihin voidaan liittää soitinvalmennus-osuus.

5.2.2 Vauvamusikari 0-2v

Vauvamusikari on tarkoitettu alle kaksivuotiaille lapsille ja heidän vanhemmilleen. Ryhmässä pyritään lähentämään lapsen ja vanhemman suhdetta sekä saamaan lapselle myönteisiä kokemuksia musiikin, leikin ja laulujen myötä.

5.2.3 Soitinvalmennus

Perusopetuksen varhaisin taso on nimeltään soitinvalmennus. Lukuvuosittain päätetään instrumentit, joissa soitinvalmennusopetusta järjestetään. Soitinvalmennukseen sisältyy instrumenttitaiteiden henkilökohtaista opetusta instrumentista riippuen 15-30 minuuttia viikossa.

Tämän lisäksi järjestetään yhteismusisointia tai ryhmätunteja, joiden järjestelyistä päätetään kunkin instrumentin ainekohtaisessa opetussuunnitelmassa. Valmennusryhmien koot, oppilaiden ikäjakauma sekä opetuksen kesto päätetään myös ainekohtaisesti.

Soitinvalmennus on lapsen ehdoilla annettavaa instrumenttiopetusta vasta-alkajille. Opetuksen tulee toimia pehmeänä laskuna varsinaiselle instrumenttiopetukselle. Opetuksessa perehdytään soittotekniikan sekä nuotinluvun ymmärtämisen alkeisiin. Soittoläksyjen avulla totutellaan pitkäjänteiseen, säännölliseen ja päämäärätietoiseen työskentelyyn.

6 AIKUISOSASTO

Aikuisten opetusta suunniteltaessa ja järjestettäessä otetaan huomioon, että aikuiset harrastajat ovat musiikkitaidoissaan ja -tiedoissaan hyvin eri vaiheissa ja heidän kiinnostuksen kohteensa ja harrastusmotivaationsa ovat monenlaisia. Aikuisten oppimisessa korostuu itsenäisyys ja oma-aloitteisuus, ja opetuksessa otetaan huomioon aikuisten kyky itse ohjata omaa oppimistaan ja harjoitteluaan. Osallistuminen opiskelun suunnitteluun ja arviointiin ovat onnistuneen opiskelun edellytyksiä. Sitoutuminen ja halu oppia ja kehittyä ovat oppimisen vahva tuki, joka voi korvata esimerkiksi iän tuomia fyysisiä rajoituksia. Sosiaalinen vuorovaikutus ja yksilöllisten tarpeiden huomioon ottaminen sekä kannustava ja myönteinen palaute ovat myös aikuisten

oppimisessa tärkeitä.

7 YHTEISTYÖ JA TOIMINNAN ARVIOINTI

Musiikkiopiston opetuksessa, suunnittelussa, kehittämisessä sekä muussa julkisessa ja sisäisessä toiminnassa korostuu yhteistyön merkitys. Yhteistyö ympäröivän yhteisön ja yhteiskunnan kanssa on oppilaitoksen kehittymisen edellytys. Ilman sitä oppilaitos ei voi vastata uusiin haasteisiin eikä toteuttaa tehtäväänsä.

Yhteistyö huoltajien kanssa

Kodin ja opettajan yhteistyö on tärkeää, kun oppilasta ohjataan tavoitteelliseen opiskeluun. Monipuolinen yhteistyö vanhempien ja kotien kanssa on edellytys onnistuneelle musiikkikasvatustyölle. Käytännön yhteistyömuotoja ovat vanhempainillat sekä opettajien ja vanhempien keskinäiset yhteydenotot. Musiikkiopistossa toimii myös vanhempaintoimikunta, joka tukee toimintaa.

Yhteistyö muiden tahojen kanssa

Musiikkiopisto pyrkii läheiseen yhteistyöhön alueen päiväkotien, koulujen, seurakuntien ja kaupungin kulttuuritoimen sekä toisten musiikki- ja taideoppilaitosten kanssa.

Itsearviointi

Itsearvioinnilla pyritään kehittämään opetusta ajankohtaiseksi ja oppimismyönteiseksi. Opettajien itsearviointi keskittyy opetuksen ja oppimisen laadun ja oman työn arviointiin ja kehittämiseen. Itsearviointi on jatkuva prosessi.

8 MUUALLA SUORITETTujen OPINTOJEN HYVÄKSILUKEMINEN

Muualla suoritettujen opintojen hyväksytään musiikkiopiston opinnoiksi, mikäli niiden tavoitteet, sisällöt ja arviointi ovat yhteneviä opiston opetussuunnitelman kanssa. Päätösuorituksiksi hyväksytään ainoastaan sellaisia suorituksia, jotka on suoritettu taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän opetussuunnitelmaa noudattavissa oppilaitoksissa.